

**ЗБІРНИК
ТЕЗ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ПЕРЕДОВІ
ОСВІТНІ ПРАКТИКИ:
УКРАЇНА, ЄВРОПА, СВІТ**

**ЗА СПРИЯННЯ
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ
ТА НАУКИ УКРАЇНИ**

16-17 Листопада, 2019

УДК 37

Рекомендовано до друку вченою радою
Центрального інституту післядипломної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту
освіти» НАПН України (ЦППО)
(протокол № 5 від 12 листопада 2019 р.)

Редакційна колегія:

О. В. Кендюхов, доктор економічних наук, професор, президент Асоціації сприяння глобалізації освіти та науки SPACETIME - голова редакційної колегії;

В. В. Любарець, кандидат педагогічних наук, доцент Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, генеральний директор LTD «Universal education space «ACCENT» - заступник голови редакційної колегії;

Л. А. Карташова, доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з дистанційного навчання Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти» НАПН України;

Н. В. Бахмат, доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики початкової освіти, заступник декана педагогічного факультету з наукової роботи та інформатизації освітнього процесу Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

І. О. Міскевич, відповідальний редактор, аспірант Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку» НАН України.

Передові освітні практики: Україна, Європа, Світ: збірник тез міжнародної науково-практичної конференції «Передові освітні практики: Україна, Європа, Світ», 16–17 листопада 2019 р. 2019 р., К.: Педагогічна думка, 2019. - 436 с.

ISBN 978-966-8063-75-8

Збірник містить матеріали виступів учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Передові освітні практики: Україна, Європа, Світ», що присвячені тенденціям розвитку освіти в умовах глобалізації та цифровізації, кращим освітнім практикам, інноваційним методам навчання, пропозиціям з реформування та удосконалення шкільної, вищої та професійної освіти в Україні та за її кордонами.

*Автори несуть відповідальність за достовірність фактів, цитат,
посилань на літературні джерела та вживання власних імен.*

© Асоціація сприяння глобалізації освіти та науки «СПЕЙСТАЙМ», 2019

© ТОВ «Універсальний освітній простір «АКЦЕНТ» 2019

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1.

ШКІЛЬНА ОСВІТА В ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: КРАЩІ ОСВІТНІ ПРАКТИКИ, КЛЮЧОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ.....15

Олександр Кендюхов

Цифрова школа: сучасні можливості діджиталізації освіти.....15

Світлана Явтушенко

Моделі управління освітою: альтернатива впровадження в умовах освітніх соціальних трансформацій та реформ17

Іван Галенко

Глобальний проект модернізації освіти esгі в Україні.....22

Любов Мартинюк

Вплив музичної інформації на особистість школяра в умовах спеціалізованої мистецької освіти.....24

Інна Радченко, Ольга Молчанова

Використання інноваційних та stem-технологій на уроках історії, як чинник створення оптимальних умов для розвитку особистості, інноватора, патріота.....26

Наталія Ольховська, В'ячеслав Анненков,

Шкільна освіта в епоху глобалізації: кращі освітні практики, ключові тенденції та пріоритети розвитку.....30

Валентина Турчин

А що відбувається у світі, або як цікаво вивчати хімію?.....33

Дар'я Тінькова

Інтерактивні плакати як дидактичні засоби навчання стереометрії учнів зп(пт)о..35

Людмила Підплета

Феномен готовності дітей до школи у практиці дошкільної освіти.....37

Рімма Максимова

Альтернативна освіта в епоху глобалізації: ключові тенденції та пріоритети розвитку.....41

Людмила Литвинюк	
Інноваційна філософія сучасного уроку української літератури.....	44
Вікторія Косик	
Онтологічний підхід до створення електронних підручників.....	45
Світлана Динька	
Освіта в епоху глобалізації.....	46
Ольга Третяк, Людмила Меленець	
Роль і завдання особистості вчителя початкових класів у розвитку базових людських цінностей.....	49
Мвітлана Мантуленко, Айман Біньковська	
Освітній проект «3+3» – альтернативна модель очно-дистанційного, комбінованого навчання для учнів старшої школи профільного навчального закладу.....	52
Iryna Akulenko, Aksynya Hordiichuk	
Interdisciplinary integration as one of the main means of transforming modern education.....	57
Тетяна Сулейманова, Ольга Карпець	
Емоційний інтелект як невід’ємний елемент виховання толерантного покоління ХХІ століття.....	59
Оксана Рященко	
Міждисциплінарні проекти школярів з розробки розвиваючих комп’ютерних ігор на основі безконтактного сенсору контролю рухів людини.....	63
Оксана Бурцева	
Від спувіснування до активного впровадження.....	67
Елла Алексєєва	
Інноваційне змістово-технологічне переавантаження навчально-виховного процесу на засадах життєтворчої освітньої парадигми.....	68
Любов Байдюк	
Інтеграція на уроках інформатики у початковій школі.....	72

Третяк Ольга Петрівна,
канд. пед. наук, доцент кафедри
методики та психології дошкільної і початкової освіти
Інституту післядипломної педагогічної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна.
Меленець Людмила Іванівна,
канд. пед. наук, доцент кафедри
методики та психології дошкільної і початкової освіти
Інституту післядипломної педагогічної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна.

РОЛЬ І ЗАВДАННЯ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У РОЗВИТКУ БАЗОВИХ ЛЮДСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ

Ключові слова: виховання, людські цінності, педагогічні вміння, ерудиція, оптимізм, винахідливість, спостережливість, далекоглядність, імпровізація, рефлексія, партнерство.

Keywords: education, human values, pedagogical skills, erudition, optimism, resourcefulness, observation, foresight, improvisation, reflection, partnership.

В останнє десятиріччя технологізація українського суспільства, швидкий розвиток інформаційних технологій, темп наукового прогресу привели до загострення «гуманітарного голоду». Постіндустріальне суспільство виробило особливе розуміння культури як єдність раціональних, технічних і художніх досягнень.

Поняття цінності є вищим результатом розвитку потреб людини. Цінності і є найвищим рівнем мотивації поведінки в порівнянні з потребами, які становлять її низький, елементарний рівень.

Еволюція цінностей суспільства відбувається постійно: змінюються пріоритети та ієрархія. Система цінностей суспільства обумовлює процес становлення ціннісних орієнтирів школярів, проєктується в їх свідомості і поведінці, створюючи певну шкалу цінностей поколінь. В системі цінностей знаходить своє відображення міри рішучості, готовності особистості до змін. Система цінностей, яка характеризує систему даного суспільств або певне культурне середовище, представляє собою результат духовної праці, що здійснюється всім суспільством. Формування базових людських цінностей в нашій мірі сприяє процесу розвитку особистості в цілому.

Глобальні проблеми людства є наслідком протистояння з одного боку природи, а з іншого – людської практики. культури людства, а також невідповідності або несумісності різноспрямованих тенденцій в ході розвитку самої людської культури [3].

Гостра моральна проблема на сучасному етапі розвитку нашого суспільства потребує суттєвих змін в підході до освітнього процесу школи. Елементарне уявлення про те, що таке «добре» і, що таке «погано» діти одержують ще до школи, вдома, в сім'ї, в дитячому садку. Вступ до школи суттєво змінюють способи життя, зміст і організаційність дитини.

Вчитель в постійній взаємодії з учнем вчить його діяти у відповідності з морально-етичними нормами. Дитина усвідомлює моральні норми як орієнтири позитивної

поводінням, етичними стосунками між людьми. Звісно, що розвиток людських цінностей у молодших школярів певною мірою залежить як від особистих і моральних якостей вчителя, так і від його рівня професіоналізму, здатності постійно вчитися і розвиватися, самостійно отримувати додаткові знання, необхідні для виховання дітей.

Дяючи молодшим школярам знання про базові людські цінності в процесі діяльності відбувається поступове усвідомлення значення людських цінностей у суспільстві як філософського, педагогічного, психологічного феномену, розуміння їх соціально-етичної, психологічної і педагогічної сутності.

Педагогічні уміння – це педагогічні дії учителя, виконані на достатньо високому рівні, які сприяють розробці технологій під час процесу виховання у молодших школярів базових людських цінностей. Педагогічні уміння поділяються на прогностичні, коли проблема виступає у своєму практично-операційному освітленні та конструктивно-організаційні уміння виховання у молодших школярів базових людських цінностей і керівництво життєдіяльністю дітей, які забезпечують оволодіння процесом конструювання методичної системи освітнього процесу. Професійні позиції, установки – це стійкі системи ставлень учителя (до учня, себе, до людей), які визначають його поведінку, самооцінку, рівень професійних умінь.

Найбільш пріоритетними із них є позиція діагноста й самодіагностика (учитель вивчає як учнів, так і самого себе), а також суб'єкта педагогічної діяльності (поставивши перед собою мету та завдання, учитель прогнозує подальший розвиток ситуації). Саме ці професійні позиції вчителя визначають людинознавчу спрямованість його педагогічної діяльності.

Формуванню у молодших школярів базових людських цінностей сприяє логічна послідовність у налаштуванні особистісного фону вчителя. Адже для ефективної взаємодії вчителю необхідно володіти відповідною особистісною організацією; комплексом позитивних особистісних утворень, які стосується як пізнавальної сфери, так і мотиваційної спрямованості особистості – це серйозна передумова, яка забезпечить успіх у справі виховання у молодших школярів базових людських цінностей. Назвемо основні:

Педагогічна ерудиція – запас сучасних знань, які учитель глибоко застосовує в освітньому процесі.

Педагогічна цілеспрямованість – потреба вчителя у плануванні своєї роботи, готовність до змін завдань у залежності від педагогічної ситуації.

Педагогічна інтуїція – швидке прийняття педагогічного рішення з урахуванням передбачення подальшого розвитку ситуації.

Педагогічна імпровізація – знаходження неочікуваного педагогічного рішення і його миттєве втілення.

Педагогічна технологія – мистецтво особистісно-духовного дотику до особистості.

Педагогічна спостережливість, далекоглядність, педагогічний слух – розуміння учителем сутності педагогічної ситуації за зовнішніми незначними ознаками та деталями, проникнення у внутрішній світ учня за мало помітними нюансами його поведінки, здатність «читати» дитину за виразними рухами.

Педагогічний оптимізм – підхід учителя до учня з оптимістичною гіпотезою, з вірою в його можливості, резерви його особистості, здатність побачити у кожній дитині позитивні якості.

Педагогічна винахідливість – уміння гладко перебудувати важку педагогічну ситуацію, надати їй позитивний емоційний тон, позитивну та конструктивну спрямованість.

Педагогічне передбачення, прогнозування – уміння захоплюватися поведінкою та реакцією учнів до початку або до завершення педагогічної ситуації, передбачати подолання їхніх і своїх труднощів.

Педагогічна рефлексія – звернення свідомості учителя на самого себе, облік умисель учня про його діяльність.

Визначимо також складові професійної компетентності учителя щодо виховання у молодших школярів базових людських цінностей, педагогічні уміння, професійна позиція, психологічні особливості особистості учителя, які б забезпечили між молодшими школярами атмосферу дружності, вибудували б стиль спілкування. Уроки вчителя та дитини в сучасній школі мають будуватися не на педагогіці покарання, а на педагогіці заохочення, на партнерстві, емоційному інтелекті.

Такий стиль педагогічного спілкування полегшує спілкування для самих учнів, стимулює їхню ініціативу, самостійність суджень, критичність мислення, моральні почуття, їхню причетність до того, що відбувається у класі [2, с. 92].

Якщо між учителем і учнями встановлюються щирі, чуїні, добрі стосунки, це однозначно буде впливати на ставлення учнів класу один до одного. В основі гуманістичного стилю лежить оптимізм учителя, його безмежна віра в можливості кожного учня. Стиль стосунків педагога з дітьми виявляється, перш за все, у системі стимулювання і формувальної оцінки діяльності дітей. Молодші школярі надзвичайно чутливі до думки свого учителя, тому кожен оцінку педагогові слід добре зважувати, не переносити її на особистість виховання. Розумно чинить той учитель, який уміє стримувати себе, проявляє терпіння; намагається з'ясувати мотиви будь-якої поведінки дитини і терпляче розв'язує проблеми.

Восени 2019 року в Україні стартував пілотний проєкт із впровадження у школах системи соціально-емоційного та стичного навчання (SEEN або SEE Learning), яке покликане не тільки розвивати м'які навички, а й має змінити атмосферу в школах в питаннях ставлення учнів до вчителів, процесу навчання, один до одного та до самих себе. Протягом року педагоги будуть займатися з дітьми за певними методиками, які зможуть підтримувати атмосферу дружності, сприятимуть розвитку базових людських цінностей, системному та критичному мисленню, зосередженню уваги, запобіганню стресу й стійкості до нього, співпереживанню до себе й інших. Розробники системи вважають, що SEEN базується на трьох вимірах знань та компетентностей: усвідомленості, залученості та співпереживанні, які перетинаються між собою [2].

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку : Навчальний посібник / Іван Дмитрович Бех. – К. : Академвидав, 2012. – 256 с. – (Серія «Альма-матер»).

2. Впровадження програми розвитку м'яких навичок СЕЗП: соціально-емоційного та естетичного навчання. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/news/u-26-shkolah-pochavsya-pilot-z-vprovadzhennya-programi-rozvitku-myakih-navichok-seen-socialno-emocijnogo-ta-etichnogo-navchannya> - Назва з екрана.

3. Глобальні проблеми людства [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki> - Назва з екрана.

Мантуленко Світлана Вікторівна,
*к.п.н., ст. викладач кафедри економічної і соціальної географії
та методики викладання
Криворізького державного педагогічного університету, м. Кривий Ріг, Україна*
Біньковська Айман Михайлівна
*заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель-методист
Криворізького навчально-виховного комплексу №129 «ГЛАС»
м. Кривий Ріг, Україна*

ОСВІТНІЙ ПРОЕКТ «3+3» – АЛЬТЕРНАТИВНА МОДЕЛЬ ОЧНО-ДИСТАНЦІЙНОГО, КОМБІНОВАНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.

***Ключові слова:** освітній проект, дистанційне навчання, комбіноване навчання, профільне навчання.*

***Keywords:** educational project, distance learning, combined education, training, profile education.*

У сучасних умовах реформування освітньої галузі, що обумовлено нормативними (Закону України «Про освіту», Закону України «Про загальну середню освіту», розпорядженні Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», концепції профільного навчання в старшій школі (нової редакції 2013 р.) виникає необхідність конструювання змісту освіти старшої школи з урахуванням потреб і запитів суб'єктів освітнього процесу і суспільства.

Це спонукає до пошуків нових освітніх моделей ефективного управління профільними навчальними закладами, де унормовано співвідношення між навчальними годинами, обов'язковими для вивчення, та тими, що зможуть обирати учні старшої школи.

Як показує досвід упровадження профільного навчання в практику сучасної школи, його гострими кутами нині залишається: надмірний обсяг обов'язкової для всіх учнів (інваріантної) освітньої складової; нерациональний розподіл навчальних годин між інваріантними і варіативними освітніми складовими; нечіткість і неконкретність вимог до освітніх результатів. Це призводить до навчального перевантаження школярів та